

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA IM. STANISŁAWA
STASZICA

KRAKÓW

Symulator pożaru lasu

Autorzy:

Marcin JĘDRZEJCZYK

Sebastian KATSZER

Katarzyna KOSIAK

25 października 2015

Spis treści

1 Wstęp	2
Cele modelowania pożaru	2
Czynniki środowiskowe	2
Podejścia do modelowania pożaru	2
Sztandarowe modele	2
1.1 Rothermel - szybkość rozchodzenia się linii pożaru	3
1.2 Rothermel - szybkość rozprzestrzeniania się pożaru w koronach	3
1.3 Van Wagner - intensywność linii ognia	3
1.4 Cruz - szybkość rozprzestrzeniania się pożaru w koronach	3
1.5 Automaty komórkowe	4
2 Poniższego oprócz bibliografii nie potrzebujemy jeszcze na te konsultacje Za- stosowany model	4
Cele symulacji	4
Dane wejściowe	4
Sąsiedztwo	4
Modele paliwowe	4
Cele symulacji2	4
Podsumowanie	4
3 Testy	5
4 Wnioski	5
5 Literatura	5

1 Wstęp

Niniejszy dokument stanowi opis zagadnienia symulowania pożarów lasów wraz z prezentacją symulatora rozprzestrzeniania się pożaru lasu opartego na automatach komórkowych.

Cele modelowania pożaru

Modelowanie pożaru polega na próbie odtworzenia zachowania się ognia i poznaniu jego parametrów w zadanej sytuacji - m.in. szybkości rozprzestrzeniania się, kierunku i ilości wydzielanego ciepła, estymację skutków pożaru. Na parametry te mają oczywiście wpływ ilość, rodzaj i dokładność dostarczonych danych wejściowych, z których najważniejszym jest rodzaj paliwa.

Istniejące modele paliwowe definiują zestawy cech roślinności mających wpływ na ich palność. Najbardziej znane modele pożaru korzystają z głównych systemów klasyfikacji modeli paliwowych takich jak dynamiczne modele Scotta i Burgana czy trzynaście “oryginalnych” modeli paliwowych Andersona i Albiniego, które opisują roślinność w czasie pory suchej, kiedy to stopień zagrożenia pożarowego jest najwyższy. Zwiększa to trafność i przydatność symulacji pożarów podczas organizacji akcji pożarowych.

Czynniki środowiskowe

Na pożar lasu wpływ mają takie czynniki jak pogoda, charakterystyka paliwa i topografia terenu. Pogoda wpływa na ogień poprzez kierunek i siłę wiatru i wilgotność powietrza.

TODO trochę szerzej o tym

Podejścia do modelowania pożaru

Od powstania pierwszych modeli pożarów w latach czterdziestych XX wieku minęło wiele czasu, w ciągu którego zaprezentowano kolejne - zróżnicowane pod względem wymaganych danych wejściowych, znaczących czynników i stopnia rozbudowania - modele.

Problemem związanym z modelowaniem tak skomplikowanego zjawiska jak ogień jest rosnąca wraz z ilością branych pod uwagę czynników liczba koniecznych do wykonania obliczeń, a co za tym idzie - potrzeba coraz większej mocy obliczeniowej. Właśnie z powodu względnie długiego czasu symulacji i potrzeby dużej ilości danych wejściowych skomplikowane modele stosuje się częściej w badaniu niż w terenie. W związku z tym w istniejących modelach zastosowano różne uproszczenia, często poświęcając mniej znaczące czynniki na rzecz przyspieszenia obliczeń.

Modele pożaru można podzielić na trzy grupy: empiryczne (model kanadyjski i australijski), semi-empiryczne (automaty komórkowe i Rothermel) i oparte na fizyce (modelowanie ognia koron oraz pełne fizyczne i multifazowe podejście).

Sztandarowe modele

Poniżej znajduje się krótki przegląd kilku wartych uwagi modeli. Wszystkie wymienione miały znaczącą rolę w rozwoju zagadnienia modelowania pożaru lub są uznawane za najdokładniejsze dla zadanego czasu oczekiwania na rozwiązanie i używane są w najpopularniejszych profesjonalnych programach do symulacji pożaru jak na przykład Farasite, Prometheus czy BEHAVE, które dzięki swojej zdolności do oszacowywania zachowań ognia w czasie rzeczywistym demonstrują wielką użyteczność w terenie.

1.1 Rothermel - szybkość rozchodzenia się linii pożaru

Pierwszy matematyczny model dla symulacji pożaru, został opublikowany w 1972 roku przez Richarda Rothermela.

Przybliżone równanie na szybkość rozchodzenia się linii pożaru ma formę:

$$R = \frac{(I_p)_0(1 + \phi_w + \phi_s)}{b\epsilon Q_{ig}}$$

gdzie:

R - szybkość rozchodzenia się linii pożaru [m/min]

$(I_p)_0$ - strumień ciepła dla warunków bezwietrznych [kJ/m²/min]

ρ_b - gęstość drewna całkowicie suchego [kg/m³]

ϵ - efektywność ogrzewania

Q_{ig} - ciepło przedzapłonowe [kJ/kg]

ϕ_w - współczynnik wiatru

ϕ_s - współczynnik nachylenia

1.2 Rothermel - szybkość rozprzestrzeniania się pożaru w koronach

Równanie opisujące szybkość rozprzestrzeniania się pożaru w koronach:

$$R_{active} = 3.34(R_{10})_{40\%}$$

gdzie:

R_{active} - szybkość rozprzestrzeniania się pożaru w koronach [m/min]

R_{10} - szybkość rozchodzenia się linii pożaru dla 10. modelu paliwowego i prędkość wiatru na wysokości połowy płomieni równa 40% prędkości wiatru na wysokości 6,1m. [m/min]

1.3 Van Wagner - intensywność linii ognia

Van Wagner zaproponował inne podejście do zagadnienia rozprzestrzeniania się pożaru. Równanie opisujące intensywność linii ognia wymaganą do dalszego przeniesienia się ognia:

$$I_{initiation} = \left(\frac{CBH(460 + 25.9FMC)}{100} \right)^{\left(\frac{3}{2}\right)}$$

gdzie:

$I_{initiation}$ - intensywność linii ognia wymaganą do dalszego przeniesienia się ognia [J/m]

CBH - podstawowa wysokość roślinności [m]

FMC- wilgotność roślinności (podłoża i drzew)

1.4 Cruz - szybkość rozprzestrzeniania się pożaru w koronach

Zaproponowane w 2002 roku przez Cruza równanie na szybkość rozprzestrzeniania się pożaru w koronach:

$$CROS_A = \beta_1 U_1^{\beta_2} \times CBD^{\beta_3} \times e^{-\beta_4 E_{FFM}}$$

gdzie:

EFFM - estymowana wilgotność paliwa

CBD - gęstość grupy roślinności [1/m³]

$U_{1010} - m$ - prędkość wiatru ponad najwyższą roślinnością [m/min] $\beta_1, \dots, \beta_4$ - współczynniki regresji

1.5 Automaty komórkowe

sds

TODO BARDZO

wspomnieć o tym z czego korzystają te systemy firecostam i behaveplus

2 Poniższego oprócz bibliografii nie potrzebujemy jeszcze na te konsultacje Zastosowany model

Automaty komórkowe

sds

Cele symulacji

dass

Dane wejściowe

ddf

Sąsiedztwo

dsd Prędkość wiatru, ukształtowanie terenu. (może wgrywać mapę z wysokościami komórek i ona mogłaby być rozszerzana odpowiednio do rozmiaru!).

Modele paliwowe

xcx

Cele symulacji2

xcx

f fancy function podtytuł

Podsumowanie

3 Testy

sd

4 Wnioski

sdsd

5 Literatura

Asensio MI, Ferragut L., Simon J.: Modelling of convective phenomena in forest fire. Rev Real Academia de Ciencias, 2002, 96:299–313

Bodrožić Ljiljana, Stipaniev Darko, Šerić Marijo: Forest fires spread modeling using cellular automata approach, University of Split, 21000 Split, Croatia, 2009

Chad Hoffman: Fire Behavior Predictions Case Study, University of Idaho, 2007

Czerpak Tomasz, Maciak Tadeusz: Modelowanie pożaru lasu. Część 1. Metody i algorytmy modelowania pożaru lasu, Wydział Informatyki, Politechnika Białostocka, 2011

Kuśkowski Krzysztof: Automaty Komórkowe, OEN AGH (2000)

Law A.M., Kelton W.D.: Simulation Modeling and Analysis, Second Edition, McGraw-Hill 2000

Ottmar Roger D. et al.: An Overview of the Fuel Characteristic Classification System - Quantifying, Classifying, and Creating Fuel beds for Resource Planning. Canadian Journal of Forestry Research. 37:2383-2393. 2007

Rothermel Richard C.: A Mathematical Model for Predicting Fire Spread in Wildland Fuels. USDA Forest Service. Research Paper INT-115. 1972.

Sayama Hiroki: Introduction to the Modeling and Analysis of Complex Systems, Open SUNY Textbooks, State University of New York at Geneseo, 2015

Scott Joe H., Burgan Robert E.: Standard Fire Behavior Fuel Models, USDA Forest Service Gen. Tech. Rep. RMRS-GTR-153., June 2005

Weise David R., Biging Gregory S.: A Qualitative Comparison of Fire Spread Models Incorporating Wind and Slope Effects, Research Gate, October 2015

Wells Gail: The Rothermel Fire-Spread Study: Still Running Like a Champ, Fire Science Direct, Issue 2, March 2008